

Yhdistyslaki palokunnan näkökulmasta ja palokunnan vastuut ja velvoitteet

RIIKKA DAHLMAN

Riikka Dahlman

- Järjestöasiantuntija Tehyssä
- Työn ja hyvinvoinnin maisterivaiheen opiskelija
- sairaanhoitaja (amk), työn alla terveyden edistämisen yamk tutkinto
- Järjestötyötä päätyönä takana 17 vuotta
 - Työlainsäädäntöä
 - Kouluttamista
 - Työyhteisösovittelun erityisosaaja,
 - Johtamisen erikoisammattitutkinto
- Länsi-Helsingin sopimuspalo- ja turvallisuuskeskus (Helsinki) hallituksen jäsen, taloudenhoitaja
- Martta-aktiivi, ruokabloggari jne

sisältö

Yhdistyslain pääkohdat sekä siihen tulleet uudistukset lyhyesti

Sääntömuutosprosessi

Hallituksen tehtävät, vastuut ja velvollisuudet

Hallituksen taloudellinen vastuu

Yhdistystoiminnan säätely

www.prh.fi

www.finlex.fi/yhdistyslaki

Suomessa on vahva yhdistystoiminnan autonomia,

Demokratian ja kansalaisyhteiskunnan ehto

Yhdistyksen sääntöjen merkitys korostuu, koska yhdistyslaki väljä

Erilaisia tulkintoja eri yhdistyksissä, yhdistyksen omat käytännöt ratkaisevat

Jos säännöistä tai yhdistyslaista ei löydy yhdistyksen ongelmaan ratkaisua, nojaututaan vakiintuneeseen käytäntöön ko. yhdistyksessä.

Sitten tutkitaan yleistä yhdistyskäytäntöä ja lopuksi yleisiä oikeuskäsityksiä

Yhdistyslaki

yleisiä säädöksiä

yhdistyksen perustaminen

jäsenyys

päätösvalta

päätöksenteko

yhdistyksen hallinto

purkautuminen

yhdistyksen lakkauttaminen

yhdistysrekisteriin merkitseminen

kokouskäytäntö

Yhdistyslaki uudistuu

663/2022

135/2023

17 § JÄSENTEN PÄÄTÖSVALTA

24§ KOKOUSKUTSU

25§ JÄSENEEN ÄÄNIOIKEUS

27§ PÄÄTÖKSENTEKOJÄRJESTYS

29§ VAALIEN TOIMITTAMINEN

30§ ÄÄNESTYS- JA VAALIÄRJESTYS

12 § Jäseneksi liittyminen

13 § yhdistyksestä eroaminen

17 § jäsenten päätösvalta

19 § liittoäänestys

22§ muun päätöksenteon järjestäminen

23§ kokouksessa päätettävät asiat

27 § päätöksentekojärjestys

35§ hallitus

37 a § kirjanpitovelvollisuus ja muu tilinpitovelvollisuus

39 § vahingonkorvausvelvollisuus

40 § selvitysmenettely

62 § rangaistussäännös

Jäsenyys

Yhdistymis- ja kokoontumisvapaus (perustuslaki)

Säännöissä määrätään jäsenkelpoisuudesta

Palokunnan hallitus päättää jäsenkelpoisuudet (YhdL 12§ muutos)

Yhdistys valitsee jäsenensä

Jäseneksi pääseminen ei ole itsestään selvä oikeus

Jäsenyyden hylkäämistä ei tarvitse perustella

Mitä palokunnan säännöissä sanotaan jäsenyydestä?

Yhdistystoimijoiden roolit

Hallitus on yhdistyksessä lakisääteinen toimielin, joka on oltava yhdistyksessä.

Yhdistyksen hallitus hoitaa juoksevia asioita ja valmistelee toimintaa koskevat suunnitelmat vuosikokouksen hyväksyttäväksi.

Yhdistyslain mukaan hallituksessa tulee olla vähintään kolme jäsentä.

Lisäksi siinä tulee olla puheenjohtaja, joka voi olla siis yksi näistä kolmesta.

Hallituksen jäsenen ei tarvitse olla yhdistyksen jäsen, elleivät säännöt niin määrää

Päätöksenteko

Perustuu yhdistyslakiin ja sen salliessa yhdistyksen sääntöihin

Päätösvalta kuuluu jäsenille

Yhdistyksen kokous (hallitus vastaa järjestelyistä)

Varsinainen kokous

Ylimääräinen kokous

Yhdistystoiminnassa huomioon otettavat lait

- Yhdistyslaki
- Kirjanpitolaki
- Kirjanpitoasetus
- Tietosuojalaki
- Arpajaislaki

Jos yhdistyksellä on työntekijöitä:

- Työehtosopimuslaki ja työaikalaki

Varsinaisessa kokouksessa päätettävät asiat

- Yhdistyksen sääntöjen muuttaminen
- Äänestys- ja vaalijärjestys
- Hallituksen tai sen jäsenen taikka toiminnantarkastajan valinta ja erottaminen
- Tilinpäätöksen vahvistaminen ja vastuuvapauden myöntäminen
- Yhdistyksen purkaminen
- Päätettävät asiat on mainittava kokouskutsussa
 - Sääntömääräiset asiat
 - Sääntöjen muuttaminen
 - Puheenjohtajan ja hallituksen valinta
 - Hallituksen täydentäminen
 - Yhdistyksen toiminnan lopettaminen
 - Vaalijärjestyksen valinta

Pakolliset määräykset eli asiat, jotka säännöissä täytyy aina mainita

- Yhdistyksen nimi
- Kotipaikka
- Tarkoitus ja toimintamuodot
- Jäsenten maksuvelvollisuus
- Hallitus
- Toiminnantarkastajat tai tilintarkastajat
- Tilikausi
- Varsinaisen kokouksen pitoaika
- Kokouskutsutapa ja -aika
- Varojen käyttö yhdistyksen purkautuessa tai tullessa lakkautetuksi

Palokunnan säännöistä tulevat määräykset

Palokunnan nimi ja kotipaikka (§)

Yhdistyksen nimi on xx ry, säännöissä nimitetään palokunnaksi

Palokunnan toiminta-alue on

Palokunta voi kuulua jäsenenä alueen pelastusliittoon, pelastusalan liittoon tai vastaavaan sekä muihin alalla toimiviin paikallisiin ja alueellisiin yhdistyksiin.

Tarkoitus ja tehtävät (§)

Esimerkkinä:

- Pelastustoimen edistäminen ja kehittäminen
- Pelastusavun antaminen normaali- ja poikkeusoloissa
- Kokoo jäsenikseen henkilöitä, jotka ovat vapaaehtoisesti sekä järjestäytyneesti kiinnostuneet edistämään yhteiskunnan ja ympäristön turvallisuutta ja turvaamaan kansalaisia onnettomuuksien aiheuttamilta vaaroilta
- Tarkoituksena on kehittää jäseniään ja pyrkiä kasvattamaan heistä palokuntalaisihanteiden hengessä vastuullisia ja yhteistyökykyisiä yksilöitä

Palokunnan tarkoitus ja tehtävät (§)

Tarkoituksen toteuttamiseksi palokunta

- Pyrkii solmimaan alueen pelastustoimen kanssa palokuntasopimuksen
- Tekee tarvittaessa muita pelastusalaan koskevia ja muita toiminnan ylläpitämisen edellyttämiä sopimuksia
- Toimii yhteistyössä alan viranomaisten ja muiden alan henkilöiden ja yhteisöjen kanssa
- Ylläpitää tarvittaessa hälytysosastoa sekä toimintansa ylläpitämiseksi ja jatkuvuuden turvaamiseksi tarpeelliseksi katsomiaan tukitoimia kuten nuoris-, nais-, veteraani- ja soittokuntatoimintaa
- Tekee esityksiä alan kehittämiseksi
- Edistää kansalaisten kiinnostusta vapaaehtoistyöhön sekä omaehtoiseen toimintaan ihmisten omaisuuden ja ympäristön suojelemiseksi
- Opastaa ja neuvoo kansalaisia estämään vaaratilanteiden syntymistä sekä vähentämään vahinkoja onnettomuus- ja tuhotilanteissa
- Järjestää tarvittaessa kurssimuotoista turvallisuusalan koulutusta kansalaisille
- Antaa jäsenilleen suunnitelmallista tietopuolista ja käytännöllistä pelastusalan opetusta ja harjoitusta
- Tarjoaa jäsenilleen monipuolista ja laadukasta toimintaa sekä mahdollisuudet rehdille yhdessäololle
- Toimii aktiivisesti säilyttääkseen vapaaehtoisen palokuntatyön aatteelliset periaatteet

Jäsenten maksuvelvollisuus

- Maksuvelvollisuus tulee olla säännöissä
- Säännöissä täytyy mainita muut erityiset jäsenten velvollisuudet

Jäsenen eroaminen ja erottaminen §

Yhdistyksessä noudatetaan mitä voimassa olevassa yhdistyslaissa on sanottu

Jäsenellä on oikeus erota yhdistyksestä milloin haluaa

- Jäsenten eroilmoitusten osalta hallitus voi jatkossa päättää, että eroilmoituksen voi ottaa vastaan myös muu taho kuin hallitus ja että ilmoituksen voi tehdä myös muulla todisteellisella tavalla kuin kirjallisesti
- Säännöissä voidaan määrätä jokin irtisanomisaika, jolloin eroaminen astuu voimaan

Jäsenen erottamista koskeva lakipykälän sisältö pysyy ennallaan

Erottaminen voi olla mainittuna säännöissä esim. jos henkilö ei ole maksanut jäsenmaksuaan
(Varsinainen jäsen tai kannattajajäsen katsotaan hallituksen päätöksellä eronneeksi, ellei laiminlyötyä jäsen- tai kannatusmaksua ole suoritettu viimeistään seuraavan kolmen kuukauden aikana jäsenmaksun erääntymisestä)

Hallitus

- Hallituksen jäsenet on aina valittava yhdistyksen kokouksessa
- Yhdistyksen säännöissä on oltava määräys hallituksen koosta ja toimikaudesta
- Säännöissä voi olla myös määräyksiä hallituksen kokoonpanosta. Vaikkapa niin, että kahdeksanjäsenisessä hallituksessa tulee olla vähintään kaksi ruotsinkielistä jäsentä, kummankin sukupuolenedustajia tulee olla vähintään kolme tai enemmistön hallituksen jäsenistä tulee olla pääkaupunkiseudun ulkopuolelta.
- Lähtöolettamana on, että hallituksen päätökset tehdään kokouksissa
- Hallitus voi yhdistyslain muutoksen myötä tehdä päätöksen myös musta päätöksentekomuodosta, jollei säännöissä määrätä muuta
- Lähtökohtana, että kaikille jäsenille varataan tilaisuus osallistua päätösten tekemiseen
- Pöytäkirja ei edellytä ”allekirjoitusta” vaan se on varmennettava
 - Esim. vahvistus sähköpostilla
 - Ei edellytä tunnistamista

35 § HALLITUS
Hallitus voi päättämänsä menettelyn mukaisesti tehdä päätöksiä kokousta pitämättä, jollei säännöissä määrätä toisin. Jos päätös tehdään pitämättä kokousta, se on kirjattava, varmennettava ja säilytettävä luotettavasti

Hallitus

Hallitus on yhdistyksessä lakisääteinen toimielin, jonka on oltava yhdistyksessä

Palokunnan asioita hoitaa hallitus, *johon kuuluu puheenjohtaja ja vähintään x ja enintään y muuta jäsentä*

- Yhdistyslain mukaan hallituksessa tulee olla vähintään kolme jäsentä ja puheenjohtaja, joka voi olla yksi näistä kolmesta
- Puheenjohtaja ei saa olla vajaavaltainen, tulee siis olla täysi-ikäinen eikä saa olla holhouksenalainen
- Muiden hallitusten jäsenten tulee olla vähintään 15-vuotiaita
- Hallituksen koko määrätään yhdistyksen säännöissä
- Kukaan hallituksen jäsen ei saa olla konkurssissa
- Puheenjohtajalla tulee olla asuinpaikka Suomessa

Puheenjohtajan toimikausi on kalenterivuosi

Hallituksen jäsenet valitaan syyskokouksessa kahdeksi kalenterivuoroksi siten, että vuosittain puolet heistä on erovuorossa

Valittavan puheenjohtajan tulee olla täysi-ikäinen

Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan kalenterivuodeksi kerrallaan

Hallituksessa voi olla myös varajäseniä, jos säännöissä niin määrätään

Kokoukset ja kokouskutsu (§)

Palokunta kokoontuu varsinaisiin kokouksiin ja ylimääräisiin kokouksiin

- Kevätkokous *maalis-huhtikuussa*
- Syyskokous *loka-marraskuussa*

Esim: Kokouskutsu *viimeistään kaksi viikkoa* ennen kokousta *palokunnan ilmoitustaululla tai sanomalehti-ilmoituksella taikka kullekin jäsenelle postitse lähetettävällä kirjallisella kutsulla*

Ylimääräinen kokous §

- Kun hallitus katsoo tarpeelliseksi tai kun *kymmenesosa äänioikeutetuista* jäsenistä sitä kirjallisesti hallitukselta pyytää ilmoittaen käsiteltävän asian
- Ylimääräisestä kokouksesta ilmoitetaan samalla tavalla ja samassa ajassa kuin palokunnan varsinaisesta kokouksesta

Kokouksessa voidaan käsitellä ne asiat, jotka on mainittu kokouskutsussa

17 § - Jäsenten päätösvalta

Jäsenet käyttävät päätösvaltaansa yhdistyksen kokouksessa.

Hallitus tai yhdistyksen kokous voi päättää, että 1 momentissa tarkoitettuun yhdistyksen kokoukseen saa osallistua myös siten, että jäsen voi käyttää täysimääräisesti päätösvaltaansa tietoliikenneyhteyden ja muun teknisen apuvälineen avulla kokouksen aikana, jollei säännöissä rajoiteta tai kielletä tällaisen kokouksen järjestämistä.

Hallitus tai yhdistyksen kokous voi päättää myös, että yhdistyksen kokous järjestetään ilman kokouspaikkaa siten, että jäsenet käyttävät 1 momentissa tarkoitettua päätösvaltaansa ajantasaisesti tietoliikenneyhteyden ja teknisen apuvälineen avulla kokouksen aikana. Edellytyksenä on, että sääntöjen mukaan yhdistyksen kokous on järjestettävä tai voidaan järjestää näin.

*Hallitus tai yhdistyksen kokous voi päättää, että yhdistyksen kokoukseen saa **osallistua** 1–3 momentissa säädetyn lisäksi postin taikka tietoliikenneyhteyden ja teknisen apuvälineen avulla ennen yhdistyksen kokousta tai kokouksen aikana, jollei säännöissä rajoiteta tai kielletä tällaisen osallistumiskeinon tarjoamista. Hallitus tai yhdistyksen kokous voi päättää, että tässä momentissa tarkoitettulla tavalla voi käyttää vain osaa jäsenen oikeuksista ja että oikeutta voi käyttää vain sen päättämällä tavalla, jollei säännöissä toisin määrätä. Jos yhdistyksen varsinaisena tarkoituksena on valtiollisiin asioihin vaikuttaminen, tällainen osallistumisoikeus voi olla vain kokouksen aikana.*

17§ - Jäsenten päätösvalta

Lisäedellytyksenä 2 ja 3 momentissa tarkoitetun kokouksen ja 4 momentissa tarkoitetun osallistumismahdollisuuden järjestämiselle on, että osallistumisoikeus ja ääntenlaskennan oikeellisuus voidaan selvittää 1 momentissa tarkoitetussa yhdistyksen kokouksessa noudatettaviin menettelyihin verrattavalla tavalla. Kokoukseen osallistuvina pidetään vain niitä, jotka ovat käyttäneet äänioikeuttaan ennen kokousta tai voivat käyttää äänioikeuttaan kokouksen aikana.

Säännöissä voidaan määrätä, että jäsenet käyttävät säännöissä erikseen mainituissa asioissa päätösvaltaansa ilman kokousta erillisissä äänestystilaisuuksissa, postitse taikka tietoliikenneyhteyden ja teknisen apuvälineen avulla. Määräys ei voi kuitenkaan koskea 23 §:n 1 momentissa mainittua asiaa.

Jäsenet voivat yksimielisinä päättää siitä, että päätös yhdistyksen kokoukselle kuuluvasta asiasta tehdään kokousta pitämättä. Päätös on tehtävä kirjallisesti, päivättävä ja kunkin yhdistyksen jäsenen on *varmennettava* se. Kirjalliseen päätökseen sovelletaan muuten, mitä yhdistyksen kokouksen pöytäkirjasta säädetään.

17.2§ Hybridikokous täysimääräisin oikeuksin

Hallitus tai yhdistyksen kokous voi päättää

- **Hybridikokouksesta**

- Kokouspaikka, jonne on mahdollista tulla –välttämättä paikalla ei ole ketään muita kuin puheenjohtaja, pöytäkirjantarkastajat, ääntenlaskijat ja sihteeri
- Mahdollisuus osallistua lisäksi etänä kokoukseen

- **täysimääräisin päätösvaltaoikeuksin**

- Mahdollisuus kokouksen aikana samanaikaisesti kokouspaikalla osallistuvien jäsenten kanssa **seurata** kokousta ja siellä käytettäviä puheenvuoroja ja esityksiä

- * Etäosallistuva kuulee kokoustapahtumat ja näkee kokousasiakirjat

- Oikeutta **käyttää puheoikeutta suullisesti**

- Oikeus tehdä suullisesti kysymyksiä, vastaehdotuksia, muita puheenvuoroa ennen keskustelun päättämistä ja päätöksentekoa
- Oikeutta **äänestää** kokouksen aikana kokouksen kulun mukaisessa järjestyksessä

Säännöissä voidaan rajoittaa tai kieltää tällaisen kokouksen järjestäminen

Hybridikokous **ei enää edellytä sääntömääräystä**

Kokouskutsua koskevien sääntömääräysten johdosta kokous ei voi kesken kokouksen päättää erilaisten etämuotojen käyttämisestä

17.3. Etäkokous

- Jos säännöissä määrätään, hallitus tai yhdistyksen kokous voi päättää etäkokouksen järjestämisestä ilman kokouspaikkaa
- Säännöissä voidaan määrätä että kokous **on järjestettävä** tai kokous **voidaan järjestää** 17.3 §:n mukaisena etäkokouksena

17.4 § Täydentävät etäosallistumiskeinot

- Aikaisempi YhdL 17.2 §
 - Hallitus tai yhdistyksen kokous voi päättää, että etänä voidaan käyttää vain osaa jäsenen oikeuksista tai oikeutta voidaan käyttää vain hallituksen/kokouksen päättämällä tavalla, jollei säännöissä määrätä toisin

17.5. § Järjestämisen edellytykset

- Hybridikokouksessa, etäkokouksessa ja täydentäviä etäosallistumismahdollisuuksia käytettäessä lisäedellytyksenä, että
 - **Osallistumisoikeus** voidaan selvittää yhdistyksen kokouksessa noudatettavin menettelyin
 - Ei edellytä vahvaa tunnistamista
 - Jollakin tavalla voitava selvittää osallistujien henkilöllisyys ja mahdollinen oikeus edustaa jäsentä
 - Nimenhuuto videoyhteydessä tai chatissä taikka
 - Etäosallistumislinkin ja käyttäjätunnusten toimittaminen jäsenelle jäsenen tätä tarkoitusta varten ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen
 - Ääntenlaskennan oikeellisuus voidaan selvittää yhdistyksen kokouksessa noudatettavin menettelyin
 - Edellytyksenä, että etäosallistuva voi luotettavalla tavalla osallistua kokouksessa järjestettävään äänestykseen
 - Teknisten häiriöiden osalta päätösten pätevyys jää tapauskohtaisesti ratkaistavaksi
 - Kokoukseen osallistuvina pidetään vain niitä, jotka
 - Ovat käyttäneet äänioikeutta ennen kokousta tai voivat käyttää äänioikeutta kokouksen aikana

Kevätkokous

Säännöissä lueteltuna, mitä asioita varsinaisessa kokouksessa käsitellään:

Valitaan kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri

Valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa

Valitaan kaksi ääntenlaskijaa

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Käsitellään hallituksen laatima edellisen kalenterivuoden toimintakertomus

Käsitellään edellisen kalenterivuoden tilinpäätös ja toiminnantarkastajien lausunto

Päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta

Päätetään vastuuvapauden myöntämisestä tai muusta toimenpiteestä, johon asiakirjat antavat aihetta

Päätetään kannatusjäsenmaksu ja jäsenmaksun suuruus

Käsitellään mahdolliset muut kokouskutsussa mainitut asiat

Syyskokous

Valitaan kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri

Valitaan kaksi ääntenlaskijaa

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Vahvistetaan seuraavan kalenterivuoden toiminta- ja taloussuunnitelma

Päätetään kannatusjäsenmaksu ja jäsenmaksun suuruus sekä eräpäivä

Valitaan hallituksen puheenjohtaja seuraavaksi kalenterivuodeksi

Päätetään hallituksen lukumäärä

Valitaan seuraavaksi kahdeksi kalenterivuodeksi hallituksen jäsenen erovuorossa olevien paikoille

Valitaan palokunnan päällystä seuraavaksi kalenterivuodeksi

Nimetään ja valitaan toimikunnat seuraavaksi kalenterivuodeksi

Valitaan kaksi toiminnantarkastajaa ja kaksi varatoiminnantarkastajaa

Käsitellään mahdolliset muut kokouskutsussa mainitut asiat

Puheenjohtajan roolista

Vastaa päätöksenteon tavoista ja toteuttaa päätöksiä

Suunnittelee toimintaa

Edustaa järjestöä sekä ulos että sisäänpäin, huolehtii sisäisen tiedotuksen tasapuolisuudesta

Innostaa jäseniä

Toimii yhdessä hallituksen kanssa

YHDISTYKSEN TOIMINNASTA VASTAA HALLITUS – EI YKSIN PJ!

Hallituksen vastuuroolit

Hallituksen jäsenille voidaan antaa vastuualueita (mm. tiedotus, talous, jäsenhankinta, virkistys, koulutus)

Vastuualueen selkeys, yhdessä tehty ja aikataulutettu suunnitelma auttavat hallituksen jäsentä sitoutumaan vastuualueensa hoitoon

Vastuualueen merkitys koko toiminnalle todettava yhdessä

Hallituksen päätösvaltaisuus

Usein määritelty säännöissä:

Hallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja ja vähintään kolme muista jäsenistä on saapuvilla

Hallitus kokoontuu puheenjohtajan kutsusta

Hallituksen päätökseksi tulee se mielipide, johon kokouksen puheenjohtaja yhtyy

Vaaleissa asian ratkaisee arpa

Hallitus on myös *kutsuttava koolle kun vähintään yksi hallituksen jäsen sitä kirjallisesti pyytää puheenjohtajalta*

Hallituksen kokouksiin voi osallistua myös tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, mikäli kaikki hallituksen jäsenet suostuvat siihen

Hallituksen jäsenen esteellisyys

Yhdistyksen jäsen ei saa yhdistyksen kokouksessa äänestää eikä tehdä päätösehdotuksia päätettäessä hänen ja yhdistyksen välisestä sopimuksesta tai muusta asiasta, jossa hänen yksityinen etunsa on ristiriidassa yhdistyksen edun kanssa (YhdL 26§).

Hallituksen jäsen ei saa äänestää päätettäessä tilintarkastajan tai toiminnantarkastajan valitsemisesta tai erottamisesta, tilinpäätöksen vahvistamisesta taikka vastuuvapauden myöntämisestä, kun asia koskee hallintoa, josta hän on vastuussa (YhdL 26§).

Hallituksen jäsen tai yhdistyksen toimihenkilö ei saa osallistua hänen ja yhdistyksen välistä sopimusta koskevan eikä muunkaan sellaisen asian käsittelyyn eikä ratkaisemiseen, jossa hänen yksityinen etunsa saattaa olla ristiriidassa yhdistyksen edun kanssa. (YhdL 37)

Henkilön velvollisuutena on itse ilmoittaa esteellisyydestään

Hallituksen jäsenen oikeudet (2)

Oikeus tutustua yhdistyksen kaikkiin asiakirjoihin (pöytäkirjat, jäsenluettelot, sopimuksen jne)

Oikeus nostaa moitekanne yhdistystä vastaan, mikäli yhdistys on tehnyt moitteenvaraisten tai mitättömän päätöksen

Yhdistyksen jäsen, hallitus ja hallituksen jäsen saavat moittia yhdistyksen päätöstä yhdistystä vastaan ajettavalla kanteella, jos päätös ei ole syntynyt asianmukaisessa järjestyksessä ja virhe on voinut vaikuttaa päätöksen sisältöön tai muuten yhdistyksen jäsenen oikeuteen taikka päätös on muuten tämän lain tai yhdistyksen sääntöjen vastainen. Oikeutta moitekanteen nostamiseen ei ole sillä, joka on kokouksessa myötävaikuttanut päätöksen tekemiseen (YhdL 32) (vrt. eriävä mielipide)

Oikeus erota hallituksesta milloin tahansa ja mitä tahansa syystä ja pysyä hallituksen jäsenenä ellei yhdistys erota jäsenyydestään kesken toimikauden.

Hallituksen jäsenen oikeudet (1)

~~Saada sääntöjen ja hallituksen päätösten mukainen kokouskutsu~~

Saada taustatietoja esille tulevista asioista

Saada haluamansa asia hallituksen käsittelyyn

Ottaa kantaa jokaiseen asiaan ja olla osallistumatta jonkin asian käsittelyyn

Sanoa asioihin mielipiteensä

Tulla kuulluksi

Jättää päätökseen eriävä mielipide tai vastalause

Saada tehtävän hoidosta aiheutuneet kulut korvattua

Hallituksen vastuut ja velvollisuudet

Vahingonkorvausvelvollisuus (Yhdistyslaki 39 §)

Hallituksen jäsen on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on toimiessaan tahallisesti tai tuottamuksellisesti aiheuttanut yhdistykselle

Korvausvastuu yhdistykselle

Vastuuvapaus

Korvausvastuu jäseniä ja ulkopuolisia kohtaan; hallituksen jäsen on velvollinen korvaamaan yhdistyslakia tai yhdistyksen sääntöjä rikkomalla aiheuttamansa vahingon

Hallituksen vastuut ja velvollisuudet

Huolellisuusvelvoite

Yhdistyslaki ei säätele kattavasti miten vastuuseen joutuminen tämän lainkohdan perusteella lähemmin määräytyy

Korvausvelvollisuus voi syntyä sekä osallistumisesta päätöksen tekemiseen että täytäntöönpanotoimista

Myös valvontatehtävien laiminlyönti

Korvausvelvollisuus syntyy **vain, jos aiheutunut vahinkoa**

Vastuusta poistavia asioita

Henkilö ei ole osallistunut päätöksentekoon tai täytäntöönpanoon

Eriävä mielipide

Sääntömääräinen tehtävänjako

Aktiivinen toiminta päätöksenteon vaikutusten estämiseksi

Hallituksen tehtävät

Aika usein hallituksen tehtäviä ei ole erikseen määritelty säännöissä

Yhdistyksen jäsenluettelon pitäminen (YhdL 11§)

Uusien jäsenten hyväksyminen (YhdL 12§ ellei säännöissä ole toisin määrätty. Jäsenen erottamisen suorittaa yhdistyksen kokous, ellei tästä säännöissä ole toisin määrätty.)

Yhdistyksen kokousten koollekutsuminen ja kokousten valmistelu

Toimiminen yhdistyksen edustajana, esim. sopimusten teko

Päätösten toimeenpano, esim. toimintasuunnitelman ja talousarvion toteuttaminen

Hallituksen tehtävät esimerkiksi §

Hoitaa palokunnan asioita sääntöjen ja yhteisten kokousten päätösten mukaisesti

Vastata kirjanpidon ja varainhoidon järjestämisestä

Huolehtia palokunnan toiminnan kehittämisestä

Valmistella ja esittää yleisille kokouksille kuuluvat asiat

Kutsua koolle palokunnan kokoukset

Nimetä vastuutehtäviin muu tarvittava henkilöstö sekä asettaa tarpeelliset toimeilimet

Määritellä päällystön tehtävät ja huolehtia että sammutus- ja pelastustoimintaan osallistuvalla päällystöllä on sisäasiainministeriön asettamien kelpoisuusehtojen edellyttämä koulutus ja varustus

Valvoa toiminnan yleistä asianmukaisuutta

Vahvistaa toiminnan ja talouden järjestämiseksi tavoitteet ja tulostavoitteet

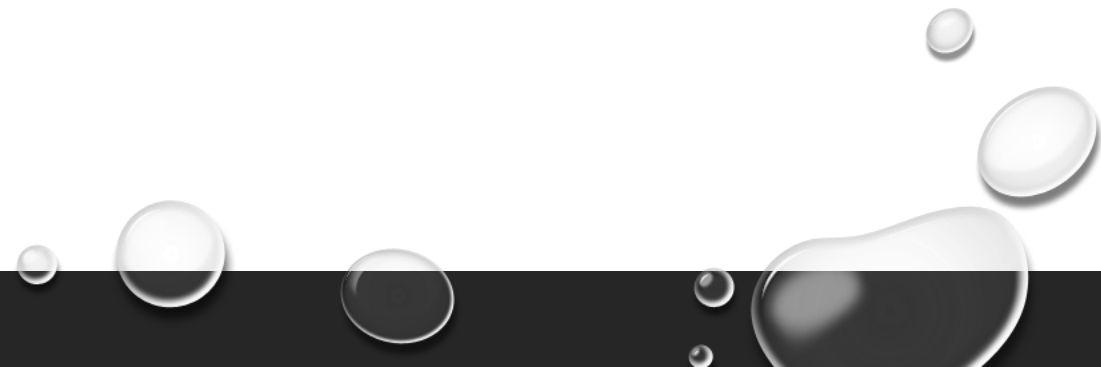
Tehdä esityksiä ansiomerkeistä ja muista merkeistä sekä päättää palokunnan omien ansiomerkkien myöntämisestä

Edustaa palokuntaa

Palokunnan nimen kirjoittaminen

Lain mukaan hallituksen puheenjohtajalla on oikeus kirjoittaa yhdistyksen nimi, ellei sitä ole säännöissä rajoitettu

Hyvän hallinnon periaatteet

Hallituksen jäsenet tuntevat yhdistyksen toimintaa hyvin ja ovat kiinnostuneita siitä

Viestintä on avointa ja riittävää

Hallituksen, kokouksen ja palokunnan toimihenkilöiden kesken vallitsee vaalittu luottamus

Asioiden valmistelu päätöksentekoon on avointa

Vallan ja tehtävien jako on selvä:

- Kokous päättää, hallitus huolehtivat toimeenpanosta
- Hallitus valvoo päällystön toimintaa, kokous valvoo hallituksen toimintaa

Sääntöjen muuttaminen

Patentti ja rekisterihallitus

Patentti- ja rekisterihallitus pitää yhdistysrekisteriä, johon merkitään rekisteröityjä yhdistyksiä koskevia tietoja.

Rekisteriin merkitään esimerkiksi yhdistyksen säännöt ja nimenkirjoittajat eli henkilöt, joilla on oikeus toimia yhdistyksen puolesta

Säännöissä aina oltava

Yhdistyksen nimi

Kotipaikka

Tarkoitus ja toimintamuodot

Jäsenten maksuvelvollisuus

Hallitus

Toiminnantarkastajat tai tilintarkastajat

Tilikausi

Varsinaisen kokouksen pitoaika

Kokouskutsutapa ja -aika

Varojen käyttö yhdistyksen purkautuessa tai tullessa lakkautetuksi

Nimenkirjoittajia koskevat määräykset

Sääntöjen muuttaminen

Kun yhdistys on päättänyt muuttaa sääntöjään, sääntöjen muuttamisesta täytyy aina tehdä ilmoitus yhdistysrekisteriin ja liittää muutetut säännöt ilmoitukseen. Sääntömuutoksen ilmoittaminen netissä on edullisempaa kuin paperilomakkeella.

Yhdistyksen säännöissä voidaan määrätä, että yhdistys on sekä suomen- että ruotsinkielinen eli kaksikielinen.

Tutustu ensin ohjeisiin, jotka löydät prh:n kautta. Jos säännöissä on lainvastaisia määräyksiä, PRH pyytää yhdistystä korjaamaan sääntöjä, ja sääntöjen rekisteröinti viivästyy.

Sääntöjen ennakkotarkastaminen

PRH:n tekemä sääntöjen ennakkotarkastus sopii erityisesti liittomuotoisille yhdistyksille. Muutkin voivat tarvittaessa hakea PRH:lta ennakkotarkastusta, jos esimerkiksi on kyseessä jokin harvinainen sääntöehdotus.

Ennakkotarkastus liittyy seuraaviin tilanteisiin:

- perustetaan uusi yhdistys
- rekisteröity yhdistys muuttaa sääntöjään.

Toimi näin:

1. Tee hakemus PRH:lle sääntöjen ennakkotarkastuksesta. PRH:n ennakkotarkastuspäätös on voimassa kaksi vuotta.
2. Kun PRH on tarkastanut ennakkoon yhdistyksen säännöt, yhdistyksen täytyy hyväksyä säännöt kokouksessaan.
3. Yhdistys ilmoittaa säännöt yhdistysrekisteriin joko perustamisilmoituksella tai muutosilmoituksella.

Palokunnan hallituksen tehtävät ja rooli taloudenhoidon näkökulmasta

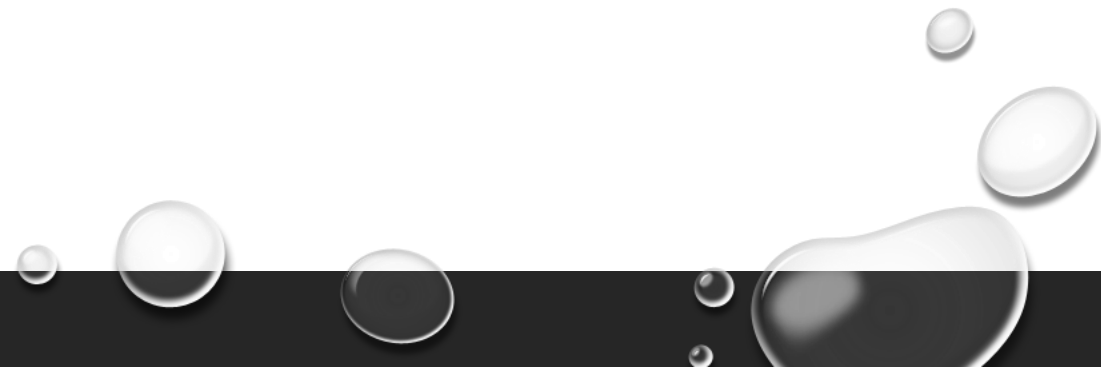

Hallituksen tehtävät

Palokunnan hallinnon ja toiminnan asianmukainen järjestäminen

Palokunnan tavoitteiden määrittämisen sääntöjen puitteissa

Kirjanpidon ja varainhoidon valvonta

Hallituksen vastuu palokunnan taloudenhoidossa

Palokunnan hallitus vastaa taloudenhoitajan ohjaamana kaikista rahan käyttöön liittyvistä asioista

Palokunnan vuosikokous päättää talousarvioista, jonka mukaan hallitus suunnittelee ja toteuttaa toimintaa

Hallituksen tulee toimia talousasioissa vuosikokouksessa laaditun talousarvion ohjaamana

Taloudellisesti merkittävistä hankkeista päätetään palokunnan vuosikokouksessa

Hallituksen talousvastuu

Tarkka taloudenhoito

Avoimuus ja läpinäkyvyys rahan käyttöön liittyvissä asioissa

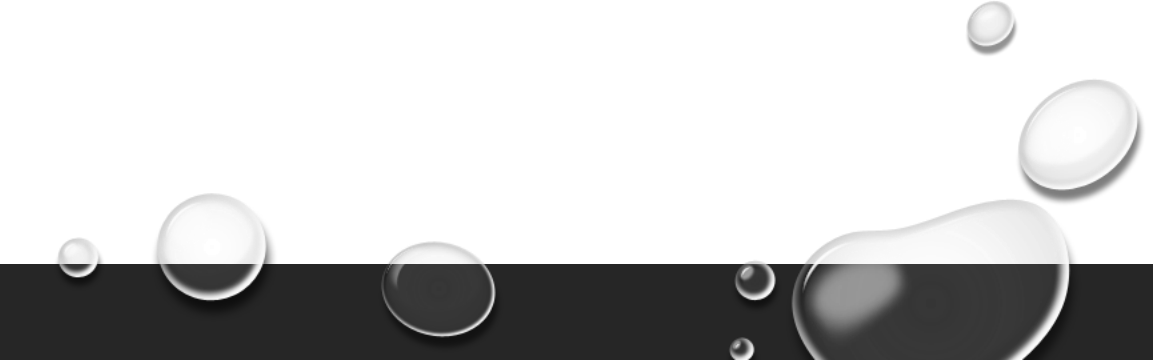
Pysyttävä kärryillä yhdistyksen taloudellisesta tilanteesta

Selkeät rahan käyttöön liittyvät kirjaukset pöytäkirjoihin

Hallituksen vastuu

- Hallitus vastaa, että kaikki taloudenhoitoon liittyvät asiat tehdään kirjanpitolain ja asetusten lisäksi myös palokunnan sääntöjen ja hyvien tapojen mukaisesti
 - Jokainen hallituksen jäsen on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on tahallisesti tai huolimattomuudesta aiheuttanut yhdistykselle
-

Hallituksen toiminta

Palokunnan toiminta aatteellisena yhdistyksenä ei ole voittoa tavoitteleva

Hallituksen jäsenellä ei ole pääsäännön mukaan oikeutta saada palkkioita toimestaan

Kulut sen sijaan on aina oikeus korvata hallituksen jäsenelle

Palkkio voi perustua yhdistyksen sääntöihin tai vuosikokouksen päätökseen

Itselle hallitus ei voi määrätä hallituksen jäsenyydestä sellaisenaan johtuvia palkkioita

Hallituksen toiminnan ohjenuorat

Avoimuus ja läpinäkyvyys kaikissa rahan käyttöön liittyvissä asioissa

Riittävä tiedottaminen taloudellisesta tilanteesta

Tarkka taloudenhoito

Selkeät rahan käyttöön liittyvät kirjaukset pöytäkirjoihin

Erilaisten hankkeiden vastuuhenkilöiden nimeäminen

Yksiselitteinen valtuuksien ja velvollisuuksien sopiminen rahankäyttöön liittyvissä asioissa

Yhdistyslaki kieltää voiton tavoittelemisen ja toimijoilta palokunnan varojen käyttämisen omaksi hyödykseen

TALOUSARVIO (BUDJETTI)

TALOUSARVIO/BUDJETTI
TARHOITAA TILIKAUDELLE
TEHTYÄ TALOUSSUUNNITELMAA
YHDISTYKSEN VAROJEN
KÄYTÖSTÄ

TALOUSARVIO KERTOO, MIHIN JA
KUINKA PALJON YHDISTYKSESSÄ
TULLAAN KÄYTTÄMÄÄN RAHAA
SEURAAVAN TILIKAUDEN AIKANA
KUHUNKIN KOHTEESEEN JA
MILLÄ TOIMINTAA JA
SUNNITELTUJA TAPAHTUMIA
RAHOITETAAN

TALOUSARVIO ON YHDISTYKSEN
TULEVAA TILIKAUTTA VARTEN
TEHTÄVÄ TUOTTOJEN, KULUJEN JA
RAHOITUSTAPAHTUMIEN ARVIO

TALOUSARVIO KANNATTAA LAATIA
VAROVASTI, MIELUMMIN ALA-
KUIN YLÄKANTTIIN

EDELLISTEN VUOSIEN
TILINPÄÄTÖSTEN JA
KUSTANUSRAKENTEEN
TUTKIMINEN AUTTAA BUDJETIN
LAADINNASSA

TALoudenHOITAJA TEKEE
ALUSTAVAN
TALOUSARVIOEHDOTUKSEN
HALLITUKSELLE, JOKA TYÖSTÄÄ
SEN VALMIIKSI
VUOSIKOKOUKSEN
PÄÄTETTÄVÄKSI

Lisätietoa netistä

Yhdistyslaki ja muut lait: www.finlex.fi

Laki yhdistyslain muuttamisesta: <https://www.edilex.fi/saadostkokoelma/20230135.pdf>

Tietosuoja: www.tietosuoja.fi

Yhdistysrekisteri: www.prh.fi

